

نمایشنامه

«حرریاحی»

سرشناسه	: عبدالواحد، عبدالرزاق، ۱۹۳۰ - م.
عنوان قراردادی	: Abd al-Wahid, Abd al-Razzaq حر الرياحی. فارسی
عنوان و نام پدیدآور	: نمایشنامه (حر ریاحی)/نوشته عبدالرزاق عبدالواحد؛ ترجمه سیدمهدی حسینی نژاد.
مشخصات نشر	: تهران: آماره، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۸ ص؛
شابک	: 978-600-744672-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: نمایشنامه فارسی -- ترجمه شده از عربی
موضوع	: -- Translations from ArabicPersian drama
موضوع	: نمایشنامه عربی -- قرن ۲۰ م.
موضوع	: Arabic drama -- 20th century
شناسه افزوده	: حسینی نژاد، سیدمهدی، ۱۳۶۴ -، مترجم
رده بندی کنگره	: PJA۴۸۵۸
رده بندی دیویی	: ۸۹۲/۷۲۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۱۳۱۴۵

نمایشنامه

«حر ریاحی»

نوشتہ:

عبدالرزاق عبدالواحد

با مقدمهٔ جبرا ابراهیم جبرا

ترجمہ:

سید مہدی حسینی نژاد

© Nashre Amareh, MMXXI

نشرآماره

عنوان: حر ریاحی

نویسنده: عبدالرزاق عبدالواحد

مترجم: سید مهدی حسینی نژاد

شابک: ۰-۷۲-۷۴۴۶-۶۰۰-۹۷۸

ویراستار: شهرام احمدزاده

چاپ اول، ۱۴۰۰

تیراژ: ۳۰۰ نسخه

هرگونه کپی برداری، اسکن و میکروفیلم، برداشت آزاد، جزئی یا کلی بدون اجازه مکتوب نشر آماره ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد
محتوای اصلی کتاب بازتاب اندیشه‌های پدیدآورنده می‌باشد و مسئولیت درستی آن به عهده‌ی ایشان می‌باشد.

©تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر آماره محفوظ است

دفتر مرکزی نشر آماره: تهران، میدان انقلاب، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دوازده فروردین، پلاک ۳۱۶، واحد ۴ تلفن ۰۲۱-۶۶۹۵۱۳۲۳ و ۰۹۱۲۷۹۶۹۱۴۶

برای آگاهی از مراکز فروش و سایر اطلاعات به وبسایت نشر آماره مراجعه کنید:

www.nashreamareh.ir

یادداشت ناشر

تا سه - چهار سال پیش، شاید هنوز هم، وقتی در کتاب‌فروشی‌ها و کتابخانه‌ها سراغ نمایشنامه‌های ایرانی می‌رفتم، از کمی آثار داخلی و خالی بودن قفسه‌های کتاب از نام نویسندگان جوان و خوش‌قریحه و باذوق عرصه ادبیات نمایشی، دچار یأس و ناامیدی می‌شدم. گونه‌ای ادبی که در سخت‌ترین شرایط جوانه‌زده و در بحرانی‌ترین زمان بالیده و رشد کرده بود، حالا دچار رکود و فراموشی شده بود!

برای احیا و جمع کردن آثار، راه‌حل‌های زیادی وجود داشت. یکی از آن‌ها تماس و ارتباط گرفتن با عزیزان اهل قلم و صاحب سبک بود که تعدادی از اساتید دانشگاهی و تعدادی هم از دوستان تئاتری و هم‌قلم بودند. راه دیگر ایجاد انگیزه و دست‌دراز کردن به طرف مؤلف‌های جوان بود که همین کار هم انجام شد. اولین کتاب را در سال ۹۷ چاپ کردیم که با استقبال خوبی همراه بود و بعد به ترتیب طی هماهنگی با نویسندگان بزرگ و صاحب‌نام که بر ما منت گذاشتند تا در خدمتشان باشیم. تعداد زیادی اثر به دستم رسید. خب باید از این استقبال قدرانی می‌شد. بهترین شکل قدردانی، برخورد علمی - ادبی و منصفانه با نمایشنامه‌ها بود. باید بهترین‌ها را انتخاب می‌کردم آن هم با اصول و معیارهای قابل قبول. برای اینکه این برخورد علمی - ادبی منصفانه صورت گیرد، از میان همه نویسندگان که سال‌ها کار

کرده بودند. تعداد چشمگیری را انتخاب کردم که شایسته چاپ در این پک ادبی بودند. تا هر خواسته و سلیقه‌ی مخاطب اهل تئاتر را فراهم کرده باشم. بسیار سخت‌گیر و مشکل‌پسند که چندین اثر گواه این ادعاست.

انتشارات آماره به نیت همراه شدن با نمایشنامه‌نویسان و ارج نهادن به شور و شوق آفرینشگرانه آن‌ها در این وضعیت عجیب و ترسناک اقتصادی به یاری و خواست خدا و همت شما نویسندگان عزیز این مسیر را ادامه خواهد داد. امیدواریم که مجموعه نمایشنامه‌ها مورد پسند خوانندگان عزیز قرار بگیرد و انگیزه‌ای باشد برای خلق آثار بهتر.

در پایان از مدیرمسئول محترم انتشارات آماره جناب آقای فرهاد نوع‌پرست که زحمت بسیار زیادی کشیدند و از تیم زحمتکش این نشریه و انتشارات که امکانات گرم کردن این فضا را مهیا ساخت، بسیار متشکرم.

هومن بنائی
دبیر بخش ادبیات نمایشی و
داستانی

مقدمهٔ جبرا ابراهیم جبرا

در لابه‌لای مصیبت‌های بزرگ چون مصیبتی که برای حسین (ع) رخ داد، آدمی گرفتار انواع مختلفی از فجایع می‌شود، گرمای سوزان، سنگدلی، قتل عام، جدا کردن سرها از بدن و کابوس جنون بشری و تراژدی خیانت، قتل رایگان و مرگ رادمردی و فضیلت‌های اخلاقی.

ما در جهانی هستیم که از یک سو عقل و انصاف از کف داده است و از دیگر سو به عقل، وجدان و انصاف آدمی ایمان دارد. از یک سو اطاعت از اوامر، بی‌بصیرتی و کینه‌ی درنده‌ی خونخوار و از سوی دیگر منطق و کرامت انسانی و چنگ زدن به حق و حقیقت؛ و هنگام تقابل خیر و شر نیکی با فجایع نیکوتر می‌شود و این همه بی‌فایده می‌شود.

چگونه ممکن است زندگی این‌گونه باشد؟ حسین و خاندان مکرمش قربانی و دیگران جلاد باشند، ولی آیا این تاریکی مطلق این معنا را نمی‌دهد که حسین می‌خواهد آن را بکشد و از درون آن همه ظلمت روزنه‌ی امیدی برای انسانیت استخراج کند؟

حسین از زندگی بزرگ‌تر است و شاید به خاطر بزرگی و علو مرتبه‌اش خارج از این دایره قرار می‌گیرد که بتوان

باسمه تعالی

نمایشنامه حر ریاحی، تنها توصیف گسستن حر از سپاه عمر سعد و پیوستن به اردوگاه حسین نیست، این نمایشنامه بدیع از دیروز طف به امروز تل زعتر و از عاشورای سال شصت و یک هجری به عاشوراهاى امروز گره می خورد. وجه سیالیت و سیورورت و طرح این "این-همانی"، عصرها و نسلها و رویارویی حق و باطل به زیبایی و رسایی در نمایشنامه حر چهره نموده است.

"ندای درونی" که از شخصیت‌های نمایشنامه است، همواره در ما نیز پژواک و طنین دارد. هیچ کس نیست که در سکوت بیرون این غوغا و فریاد را نشنود، این تازیانه سلوک، آشنای شانه‌های ماست، حسینی که در خلوت و جلوت می شنویم و دریغا که کمتر لیبیک می گوئیم.

حر این فریاد را شنید و حر شد و عمر سعد و شمر این فریاد را خفه کردند و به خنجر غفلت و هوی و هوس سپردند. کیست که "این پنهان در جان و تن" را که بی-زبان تن، با زبان جان سخن می گوید، آشنا و همسایه و همراه شود.

نمایشنامه حر ریاحی پهلو به شعر می زند و عبدالرزاق عبدالواحد در ساختار و هندسه‌ای شکوهمند و شاعرانه آن

را پرداخته است. مترجم عزیز و فهیم و شاعر، سید مهدی حسینی نژاد را سپاس که "وفادارانه، به متن ترجمه‌ای روان و روشن و رسا از متن فراهم کرده‌اند. امید است این نمایشنامه که نگاهی تازه به حر و عاشورا است و "شمر" را تا به امروز می‌رساند و "حسین" را در همه‌ی پدیده‌ها تکثیر می‌کند، فرصت نمایش بیابد تا "کل ارض کربلا و کل یوم عاشورا"، حسی تر و عینی تر فرا چشم نسل امروز قرار گیرد.

دکتر محمدرضا سنگری

۱۳۹۳/۱۰/۲۲

عبدالرزاق عبدالواحد شاعر و نویسنده بزرگ عرب (۱۹۳۰-۲۰۱۵)

عبدالرزاق عبدالواحد سال ۱۹۳۰ در بغداد به دنیا آمد. در سه سالگی همراه خانواده‌اش به استان میسان رفت دوران کودکی را در میان رودخانه و نخلستان‌های شهرهای عماره و علی‌غربی گذراند.

دوران راهنمایی و دبیرستان را در بغداد سپری کرد، سپس به تربیت معلم بغداد رفت و در رشته‌ی زبان و ادبیات عربی فارغ‌التحصیل شد تا سال ۱۹۷۰ به عنوان استاد در دانشکده‌ی هنرهای زیبای بغداد به تدریس اشتغال داشت. سال ۱۹۷۰ به وزارت فرهنگ و هنر نقل مکان کرد و به عنوان سردبیر مجله‌ی مشهور "الاقلام" و به عنوان رئیس مرکز فولکلوریک و سپس به عنوان مدیر مرکز موسیقی و بعدها به عنوان رئیس دانشکده مستندسازان عرب انتخاب شد.

سال ۱۹۸۰ به عنوان مدیر کتابخانه‌ی ملی عراق، سپس مدیر خانه‌ی فرهنگ کودک و نوجوان عراق انتخاب شد.

عبدالواحد نوشتن را از سنین پایین آغاز کرد و اولین کتابش را سال ۱۹۵۴م به زیور چاپ آراست، او نوشتن را تا آخر عمر ادامه داد. در کارنامه‌ی پربارش بیش از ۵۷

اثر منتشر شده است که افتخارات زیادی برایش به
ارمغان آورده به زبان‌هایی همچون: انگلیسی، روسی،
یوگوسلاوی، فرانسوی، فنلاندی، رومانیایی، آلمانی و...
ترجمه شده‌اند. از مهم‌ترین آثارش می‌توان به:

نمایشنامه:

- حر الریاحی (نمایشنامه)
- رود و باغ (نمایشنامه شعری برای کودکان)
- پسر دانا (نمایشنامه شعری برای کودکان)
- زفاف (نمایشنامه شعری)

و...

شعر:

- سرود بزرگ
- شعرهایی که ممنوع بودند
- ورق‌هایی روی پیاده‌رو خاطرات
- خیمه‌هایی مشرف بر اربعین
- خیمه‌ی دوم
- صدا (منظومه‌ای حماسی)
- از کجا این ساعت را به تو هدیه دادند
- آنسکلوپیدیای عشق
- ماه در سواحل عماره
- در فصل‌های خستگی
- و... اشاره کرد.

افتخارات:

- نشان افتخار پوشکین در جشنواره جهانی شعر / ۱۹۷۶
- دیپلم افتخار دانشگاه کمبریج / ۱۹۷۹
- مدال شعر طلایی در جشنواره‌ی جهانی ستروکا /
یوگوسلاوی / ۱۹۷۶
- جایزه اول شعر جهان از جشنواره شعر یوگوسلاوی
۱۹۹۹
- نشان (ال‌آس) بالاترین نشان صائبیان مندایی که به
افتخار آفرینان صائبی اهدا می‌شود.
- افتخار ملی از دست رئیس‌جمهور عراق ۱۹۹۰
- نشان افتخار ملی سوریه به مناسبت انتخاب دمشق به
عنوان پایتخت فرهنگ و ادب عربی در سال ۲۰۰۸
- دانشنامه‌هایی که درباره او نوشته‌اند:
- { Men and Women of ۱۹۷۹ لندن
Distinction - دانشنامه مشاهیر جهان جزء ۱۵ }
لندن / ۱۹۷۹ { Dictionary of International
Biography دانشنامه - }
لندن / ۱۹۸۰ { MEN OF ACHIEVEMENT } -
دانشنامه
کمبریج لندن / ۱۹۸۱ { WHO IS WHO } - دانشنامه

شخصیت‌ها:

حر بن یزید ریاحی فرمانده اموی
ابو حفص
عمرو
زیاد
فرماندهان سپاه
حارث
فرزند حر
یوحنای تعمیددهنده
راهنما
راهنمای یوحنای
شمر بن ذی الجوشن
سهیل
مالک
از مردان
ندای درون حر
ندای درون شمر
عمار
حارث
یاسر
از یاران حسین
عایشه
همسر یاسر
سلیم
فرزند یاسر
رشید
دوست مأموران عبیدالله بن زیاد
گروه طفلان
گروه مردان
سربازان
دیگران

پرده اول

صحنه (دیوار طف، پادگان حر بن یزید ریاحی،

سپیده‌دم)

(حر به تنهایی در خیمه‌اش حضور دارد)

تذکر:

ندای درون را فقط حر می‌شنود.

